

Eurooppa-neuvosto

Bryssel, 15. joulukuuta 2016

SN 97/16

**Eurooppa-neuvoston päätelmät muuttoliikkeestä, Kyproksesta ja Ukrainasta
(15. joulukuuta 2016)**

I MUUTTOLIIKE

Ulkoinen ulottuvuus

1. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen lokakuussa antamansa päätelmät itäisen Välimeren reitistä. Se muistuttaa olevansa sitoutunut EU:n ja Turkin julkilausumaan ja korostaa, että julkilausuman kaikki kohdat on tärkeää panna täytäntöön täysimääräisesti ja syrjimättömästi. Se toistaa myös lupauksensa jatkaa tukea Länsi-Balkanin reitin varrella oleville maille. Se hyväksyy Kreikan ja komission kesken laaditun yhteisen toimintasuunnitelman EU:n ja Turkin julkilausuman täytäntöönpanosta ja suhtautuu myönteisesti siihen, että Kreikka on jo toteuttanut alustavat toimet sen täytäntöönpanemiseksi. Eurooppa-neuvosto kehottaa kaikkia jäsenvaltioita varmistamaan yhteisen toimintasuunnitelman pikaisen täytäntöönpanon.

2. Yhteistyön uusi kumppanuuskehys on tärkeä väline laittomaan muuttoliikkeeseen ja sen perussyihin puuttumiseksi erityisesti keskisen Välimeren reitillä. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille edistymisen viiden afrikkalaisen lähtö- tai kauttakulkumaan kanssa tehtyjen sopimusten täytäntöönpanossa sekä kasvavan omistajuuden kumppanimaissa. Näiden kokemusten pohjalta voidaan harkita uusia sopimuksia tai muita yhteistyömuotoja käytettävissä olevat resurssit huomioon ottaen. Eurooppa-neuvoston viime kesäkuussa vahvistamat kumppanuuskehyksen tavoitteet olisi valtavirtaistettava kaikkiin EU:n ja sen jäsenvaltioiden ulkoisiin välineisiin ja politiikkoihin. Eurooppa-neuvosto kehottaa jäsenvaltioita jatkamaan ja tehostamaan kumppanuuskehyksen mukaisia toimiaan ja aikoo seurata tiiviisti edistymistä muuttovirtojen tyrehdyttämisessä ja palauttamisasteen parantamisessa.
3. Jotta Vallettan toimintasuunnitelma ja kumppanuuskehys voitaisiin toteuttaa tehokkaammin, niitä koskeva lainsäädäntö olisi hyväksyttävä nopeasti sen jälkeen, kun neuvostossa on päästy yhteisymmärrykseen Euroopan kestävän kehityksen rahastosta ja Euroopan investointipankin (EIP) ulkoisesta lainanantovaltuudesta. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tältä osin tyytyväisyytensä siihen, että EIP on alkanut toteuttaa selviytymiskyvyn kehittämisaloitettaan Länsi-Balkanilla ja eteläisessä naapurustossa.
4. Eurooppa-neuvosto korostaa, että Libyan rannikkovartiostolle on annettava lisää tukea muun muassa EUNAVFOR MED Sophia -operaation puitteissa, jotta sillä olisi paremmat valmiudet estää ihmishenkien menetykset merellä ja hajottaa salakuljettajien liiketoimintamalli. Samanaikaisesti on toteutettava aloitteita, jotta Libyaan juuttuneille muuttajille voitaisiin tarjota mahdollisuuksia avustettuun vapaaehtoiseen paluuseen ja estää heitä lähtemästä vaarallisille matkoille.
5. Eurooppa-neuvosto muistuttaa, että Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) ja eurooppalaisen raja- ja merivartioston käyttöön on tärkeää antaa riittävät resurssit. Se panee tyytyväisenä merkille, että EASO aikoo alkaa rekrytoida erityistä henkilöstöä vakaan ja kestävän toimintakyvyn varmistamiseksi. Lisäksi se painottaa jälleen, että muiden reittien, kuten läntisen Välimeren reitin osalta on pysyttävä valppaana, jotta tilanteen kehittymiseen pystytään reagoimaan nopeasti.

Sisäinen ulottuvuus

6. Vastuullisuuden ja solidaarisuuden periaatteiden tehokas soveltaminen on edelleen yhteinen tavoite. Viime kuukausien tarmokas työ Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän tarkistamiseksi on johtanut kantojen osittaiseen lähentymiseen, mutta muilla aloilla vaaditaan vielä lisätoimia. Neuvostoa pyydetään jatkamaan tämän työn pohjalta prosessia, jotta EU:n turvapaikkapolitiikkaa koskeva konsensus saavutettaisiin seuraavan puheenjohtajakauden aikana.
7. Jäsenvaltioiden olisi tehostettava pyrkimyksiään nopeuttaa sisäisiä siirtoja, erityisesti ilman huoltajaa olevien alaikäisten osalta, sekä olemassa olevia uudelleensijoitusjärjestelmiä.¹

¹ Tämä ei rajoita Unkarin ja Slovakian kantaa sellaisena kuin se esitetään neuvoston päätöksen (EU) 2015/1601 osalta käynnistetyssä tuomioistuinmenettelyssä, eikä Puolan kantaa, jossa se on esittänyt tukensa kantajille.

IV KYPROS

21. Kyproksen tasavallan presidentin esitettyä katsauksen Kyproksen kysymyksen ratkaisemista koskeviin neuvotteluihin Eurooppa-neuvosto vahvisti tukevansa käynnissä olevaa Kyproksen yhdistymisprosessia. Ottaen huomioon, että Kypros on ja pysyy unionin jäsenenä myös Kyproksen kysymyksen ratkaisemisen jälkeen, EU on valmis osallistumaan Kyprosta käsittelevään Geneven konferenssiin 12. tammikuuta 2017.

Ukraina

22. Eurooppa-neuvosto vahvistaa jälleen sitoutumisensa kansainväliseen oikeuteen ja Ukrainan alueelliseen koskemattomuuteen sekä EU:n ja Ukrainan assosiaatiosopimuksen tekemiseen, mukaan lukien pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen perustaminen. Assosiaatiosopimusten tavoitteena on tukea kumppanimaita niiden pyrkiessä kohti vakaata ja vaurasta demokratiaa sekä heijastaa sitä, että Euroopan unioni pitää alueellista toimintaympäristöä strategisesti ja geopoliittisesti tärkeänä. Tämän vuoksi ratifiointimenettelyn saattaminen päätökseen on EU:lle ratkaisevan tärkeä tavoite.
23. Eurooppa-neuvosto pani tarkoin merkille Alankomaissa 6. huhtikuuta 2016 assosiaatiosopimuksen hyväksymistä koskevasta laista järjestetyn kansanäänestyksen tuloksen ja Alankomaiden pääministerin välittämät kansanäänestyksen alla esille tuodut huolenaiheet. Lisäksi se panee merkille Eurooppa-neuvostossa kokoontuneiden 28 jäsenvaltion valtion- tai hallitusten päämiesten päätöksen (liite), jossa käsitellään näitä huolenaiheita assosiaatiosopimuksen ja EU:n perussopimusten mukaisesti.
24. Eurooppa-neuvosto toteaa, että liitteessä oleva päätös sitoo Euroopan unionin 28 jäsenvaltiota oikeudellisesti ja että sitä voidaan muuttaa tai se voidaan kumota ainoastaan niiden valtion- tai hallitusten päämiesten yhteisellä sopimuksella. Se tulee voimaan, kun Alankomaiden kuningaskunta on ratifioinut sopimuksen ja unioni on tehnyt sen. Mikäli näin ei tapahdu, päätös raukeaa.
25. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille 24. marraskuuta 2016 järjestetyn EU:n ja Ukrainan huippukokouksen tulokset ja painottaa, että unioni aikoo edelleen päättäväisesti syventää ja vahvistaa suhdettaan Ukrainaan nykyisten haasteiden edessä. Se antaa tunnustusta Ukrainan saavutuksille eurooppalaisten normien täyttämiseen tähtäävien uudistusten toteuttamisessa ja sille, että se on täyttänyt unionin viisumivapauden edellytykset. Tehokkaan keskeyttämismekanismin hyväksymisen jälkeen lainsäätäjiä kehotetaan saattamaan päätökseen menettely viisumivaatimusten poistamiseksi Ukrainan ja Georgian osalta.

Eurooppa-neuvostossa kokoontuneiden Euroopan unionin 28 jäsenvaltion valtion- tai hallitusten päämiesten päätös Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisestä assosiaatiosopimuksesta

Euroopan unionin 28 jäsenvaltion, joiden hallitukset ovat allekirjoittaneet Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen, jäljempänä 'sopimus', valtion- tai hallitusten päämiehet, jotka

panevat merkille Alankomaissa 6. huhtikuuta 2016 EU:n ja Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen hyväksymistä koskevasta laista järjestetyn kansanäänestyksen tuloksen, ja Alankomaiden kuningaskunnan pääministerin välittämät kansanäänestyksen alla esittämät huolenaiheet,

haluavat vastata noihin huolenaiheisiin noudattaen täysin EU:n ja Ukrainan välistä assosiaatiosopimusta ja EU:n perussopimuksia sekä ottaen huomioon EU:n tavoitteen syventää suhteita Ukrainaan,

ottavat huomioon Eurooppa-neuvoston 15 päivänä joulukuuta 2016 antamat päätelmät,

ovat päättäneet hyväksyä yhteisymmärryksessä seuraavan päätöksen, joka tulee voimaan sen jälkeen, kun Alankomaiden kuningaskunta on ratifioinut sopimuksen ja Euroopan unioni on tehnyt sen:

A

Vaikka sopimuksella pyritään luomaan sopimuksen osapuolten välille tiivis ja kestävä yhteisiin arvoihin perustuva suhde, sillä ei anneta Ukrainalle unionin ehdokasmaan asemaa eikä se ole sitoumus myöntää tällaista asemaa Ukrainalle tulevaisuudessa.

B

Sopimuksessa vahvistetaan yhteistyö Ukrainan kanssa turvallisuuteen liittyvissä toimissa, etenkin konfliktien ehkäisyssä, kriisinhallinnassa ja joukkotuhouksien leviämisen estämisessä. Se ei sisällä unionia tai sen jäsenvaltioita koskevaa velvoitetta myöntää yhteisiä turvatakuita tai antaa muunlaista sotilaallista tukea tai apua Ukrainalle.

C

Sopimuksessa esitetään tavoite edistää kansalaisten liikkuvuutta, mutta siinä ei anneta Ukrainan kansalaisille tai unionin kansalaisille vastavuoroista oikeutta oleskella ja työskennellä vapaasti jäsenvaltioiden tai Ukrainan alueella. Sopimus ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen päättää siitä, kuinka paljon Ukrainan kansalaisia päästetään niiden alueelle hakemaan työtä palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.

D

Sopimuksessa vahvistetaan unionin sitoutuvan tukemaan Ukrainan uudistusprosessia. Sopimuksessa ei edellytetä jäsenvaltioiden myöntävän lisää taloudellista tukea Ukrainalle eikä se muuta kunkin jäsenvaltion yksinoikeutta määritellä kahdenvälisen rahoitustukensa luonnetta ja määrää.

E

Lahjonnan torjuminen on keskeistä parannettaessa sopimuksen osapuolten suhteita. Sopimuksen mukaisesti osapuolet tekevät yhteistyötä lahjonnan torjunnassa ja ehkäisyssä sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Oikeusvaltioon liittyvän osapuolten yhteistyön tavoitteena on erityisesti vahvistaa oikeuslaitosta tehostamalla sen toimintaa, turvaamalla sen riippumattomuus ja puolueettomuus sekä torjumalla lahjontaa.

F

Demokraattisten periaatteiden, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien sekä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen, myös edellä E kohdassa tarkoitettulla tavalla, ovat sopimuksen keskeisiä tekijöitä. Osapuolilta edellytetään sopimuksen mukaisten velvoitteidensa täyttämistä, ja niiden toteutumista ja toteutumisen valvontaa seurataan. Sopimuksen 478 artiklan mukaisesti kukin osapuoli voi toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet, jos velvoitteita ei noudateta. Asianmukaisia toimenpiteitä valittaessa etusija annetaan toimenpiteille, jotka haittaavat vähiten sopimuksen toimintaa. Näihin toimenpiteisiin voi viime kädessä sisältyä minkä tahansa sopimuksen mukaisen oikeuden tai velvoitteen soveltamisen keskeyttäminen.
